

Technická univerzita v Liberci

**FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A
PEDAGOGICKÁ**

Katedra: Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Sociální práce

Studijní obor Sociální práce
(kombinace):

**SOCIÁLNÍ PROGRAMY V RÁMCI
MATEŘSKÉHO CENTRA
SOCIAL PROGRAMS IN MATERNITY CENTRE**

Bakalářská práce: 09 –FP –KSS– 3026

Podpis:

Kateřina Lamačová

Adresa:

Karlovice – Roudný 1
511 01, Turnov

Vedoucí práce: PhDr. Kadavá Jana

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
67		7	4	17	2

V Liberci dne: 10. 3. 2010

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(pro bakalářský studijní program)

pro (kandidát): Kateřina Lamačová
adresa: Karlovice - Roudný 1, 511 01 Turnov
studijní obor (kombinace): Sociální pracovník
Název BP: **Sociální programy v rámci mateřského centra**
Název BP v angličtině: **Social Programs in Maternity Center**
Vedoucí práce: PhDr. Jana Kadavá
Konzultant:
Termín odevzdání: 15. 4. 2010

Poznámka: Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování BP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 20. 3. 2009

děkan

vedoucí katedry

Převzal (kandidát): _____

Datum: _____

Podpis: _____

Název BP: SOCIÁLNÍ PROGRAMY V RÁMCI MATEŘSKÉHO CENTRA

Vedoucí práce: PhDr. Jana Kadavá

Podpis: .....

Cíl: Zmapovat probíhající sociální programy v rámci mateřského centra a navrhnout zkvalitnění poskytovaných služeb.

Požadavky:

1. Formulace teoretických východisek
2. Projektování průzkumu
3. Sběr dat
4. Interpretace dat
5. Formulace závěru a návrhu opatření

Metody: Analýza sekundárních zdrojů

Literatura: 1. MATOUŠEK, Oldřich. Základy sociální práce. 1. vyd. Praha : Portál, 2001. 309 s. ISBN 80-7178-473-7.

2. MATĚJČEK, Zdeněk. Osvojení a pěstounská péče. 1. vyd. Praha : Portál, 2002. 155 s. ISBN 80-7178-637-3.

3. TOŠNER, Jiří, SOZANSKÁ, Olga. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. 2. vyd. Praha : Portál, 2006. 149 s. Přehled souvisejících zákonů. ISBN 80-7367-178-6.

4. MAREŠ, Petr. Nezaměstnanost jako sociální problém. 2. dopl. vyd. Praha : SLON, 1998. 172 s. ISBN 80-85850-60-5.

5. POLAČKOVÁ, Zuzana. Fundraisingové aktivity: jak získávat finanční prostředky od místní komunity. 1. vyd. Praha : Portál, 2005. 120 s. ISBN 80-7178-694-2.

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne: 20. 2. 2010

Kateřina Lamačová

Poděkování

Především bych ráda poděkovala PhDr. Janě Kadavé za laskavé vedení při tvorbě této práce, čas, který mi věnovala a její nesmírnou trpělivost. Dále děkuji Mgr. P. Houškové a L. Kanclířové za poskytnutí odborných informací.

Poděkování patří také primáři Mudr. D. Ďurďovi a vrchní sestře M. Šestákové, kteří mě podpořili poskytnutím studijního volna, společně s kolegyněmi, které přebírali část mých povinností.

V neposlední řadě děkuji své rodině, zejména manželovi, za pochopení a trpělivost. Děkuji za jejich podporu a sílu, kterou mi dodávali, když jsem si zoufala.

Název bakalářské práce: Sociální programy v rámci mateřského centra
Sozialprogramme im Rahmen des Mutterzentrums
Social programs in maternity centre

Jméno a příjmení autora: Kateřina Lamačová
Akademický rok odevzdání bakalářské práce: 2009/2010
Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Kadavá Jana

Resumé

Bakalářská práce se zabývá popisem sociálních programů v rámci Mateřského centra Náruč v Turnově. V práci se vychází z odborných titulů a jsou zpracovány přehledy činnosti mateřského centra. Cílem bakalářské práce je popsat probíhající sociální programy a navrhnout zkvalitnění služeb, které může mateřské centrum použít pro další zlepšení programové nabídky. V přílohách jsou: datové tabulky, grafy dokumentující průběh služeb, fotografická příloha.

Klíčová slova: mateřské centrum, sociální služby, komunitní plán, poradenství, pěstounská péče

Resumé

Diese Schlussarbeit beschäftigt sich mit der Beschreibung der Sozialprogramme im Rahmen des Mutterzentrums „Náruč“ im Turnov. In der Arbeit geht es von den Fachtiteln aus und es werden die Tätigkeitsübersichten des Mutterzentrums bearbeitet. Das Ziel der Arbeit ist die durchlaufenden Sozialprogramme zu beschreiben und die Dienstverbesserung zu vorschlagen, die das Mutterzentrum zur weiteren Programmverbesserung anwenden kann. In den Beilagen gibt es: die Datentabellen, die Fotobeilage.

Schlüsselwörter: Mutterzentrums, soziale Leistungen, Kommunitätsplan, Der Beratungsdienst, Die Pflegesorge

Summary:

Bachelor work is dedicated to social programs of maternity centre Náruč in Turnov. The work is based on scientific publications and processes summary of work of maternity centre. Target of the bachelor work is to describe running social programs and suggest how to improve the services, which could be used by maternity centre for future extending of program range. Attachments content: data tables, graphs documenting trends of services, photographic attachment.

Keywords: maternity centre, social services, community planning, foster care

Obsah

1	Komunitní plánování	10
1.1	Komunitní plánování sociálních služeb.....	11
1.2	Postup zpracování komunitního plánu.....	15
2	Občanské poradenství.....	17
2.1	Pojem občanské poradenství	17
2.2	Sociální poradenství.....	18
2.2.1	Typy pomoci druhým	19
2.2.2	Průběh poradenského procesu	20
2.3	Osobnost poradce	22
2.3.1	Pravidla poradenského rozhovoru	23
2.3.2	Naslouchání a jeho dělení	24
2.3.3	Možnosti usměrnění rozhovoru	26
2.3.4	Sociální poradenství dle Zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb. .	28
2.4	Svépomocné a podpůrné skupiny	29
3	Pěstounská péče	30
3.1	Typy pěstounské péče:	32
3.1.1	Zahájení řízení o převzetí dítěte	32
3.1.2	Předpěstounská péče	36
3.1.3	Pěstounská péče na přechodnou dobu	36
3.2	Dávky pěstounské péče	39
3.2.1	Příspěvek na úhradu potřeb dítěte.....	39
3.2.2	Odměna pěstouna	40

3.2.3	Odměna pěstouna ve zvláštních případech	40
3.2.4	Příspěvek při převzetí dítěte.....	40
4	CENTRUM PRO RODINU NÁRUČ, o. s.....	41
4.1	Poslání organizace	41
4.2	Cíle organizace:.....	42
4.3	Popis specifiky dané instituce:.....	42
4.3.1	Typy a cíle poskytovaných služeb:	43
4.4	Charakteristika cílové skupiny:.....	43
4.5	Personální zajištění služeb:.....	44
4.5.1	Fungování týmu:.....	44
4.6	Historie sdružení.....	45
5	Komunitní plánování na Turnovsku	48
5.1.1	Komunitní plánování sociálních služeb.....	48
5.1.2	Priority rozvoje sociálních služeb	53
5.2	Účast mateřského centra na komunitním plánování v Turnově	55
5.3	Odborné poradenství v rámci mateřského centra	57
5.4	Podpora pěstounské péče v mateřském centru.....	58
5.4.1	Shrnutí práce centra	60
6	Nabídka zkvalitnění služeb.....	61
7	Seznam zdrojů.....	62
8	Seznam příloh.....	64

Úvod

Bakalářská práce popisuje sociální programy, probíhající v mateřském centru pro rodinu Náruč v Turnově. Téma autorka vybrala pro zdokumentování možností poskytování sociálních služeb i mimo zavedené poskytovatele. Přestože centrum není zaregistrováno v seznamu poskytovatelů sociálních služeb, v sociální oblasti pracuje již desátým rokem. Typ sociálních služeb, které poskytuje centrum Náruč je vybrán s ohledem na cílovou skupinu uživatelů. Autorka práce spatřuje v sociálních programech, které probíhají v rámci centra určitou nadstavbu k programové nabídce v běžném mateřském centru.

V centru pro rodinu Náruč probíhají v současné době tři různé programy, které mají souvztažnost k sociální práci. Jsou to: poradenství, podpora pěstounské péče a účast na komunitním plánování města Turnov. Poradenství je poskytováno formou svépomocné skupiny rodičů s dětmi a naplňováno také odbornými besedami a přednáškami, probíhajícími v prostorách centra. Pro podporu pěstounských rodin byl vedoucí centra zpracován úspěšný grantový program, který zajišťuje pro pěstouny podporu, poradenství a pomoc. V komunitním plánu města zastupuje centrum Náruč zájmy skupiny rodin s dětmi. Pro potřeby kvalitního komunitního plánu bylo zpracováno a vyhodnoceno dotazníkové šetření, Jak se žije rodinám s dětmi.

Teoretická část práce vychází z odborných zdrojů, které jsou doplněny vlastními stanovisky a názory. Práce je zpracována na podkladě analýzy sekundárních dat a jejich vyhodnocení.

Cílem bakalářské práce popsat poskytované sociální programy v rámci mateřského centra a vyhodnotit je v návrhu na zkvalitnění služeb centra.

1 Komunitní plánování

Metoda zpracování rozvojových materiálů pro nejrůznější oblasti veřejného života na místní úrovni. Klade důraz na zapojení všech zúčastněných složek, jejich vzájemnou komunikaci a vyjednávání a přijetí výsledku, který bude akceptovatelný pro většinu zainteresovaných účastníků.

Zkušenosti s využíváním komunitního plánování byly před aplikací v sociální oblasti již využity v jiných oborech, například v oblasti ochrany životního prostředí, strategické rozvojové plány obcí, preventivní programy ochrany zdraví a jiné.

Komunitní plán

Odpovídá regionálním podmínkám a potřebám.

Je výsledkem dohody mezi všemi účastníky procesu.

Stanovuje priority rozvoje sociálních služeb nejen v krátkodobém, ale i v dlouhodobém horizontu.

Je naplňován v rámci partnerství v komunitě.

Mapuje všechny subjekty, které se svými aktivitami podílí na naplnění daných cílů.

Obsahuje systém sledování, hodnocení postupů a průběžného informování široké veřejnosti.¹

---

¹ Vasková V., Žežula O., *Komunitní plánování věc veřejná*, MPSV, Praha 2002, s.5
ISBN 80-86552-30-6

1.1 Komunitní plánování sociálních služeb

System, který odpovídá místní potřebě sociálních služeb, citlivě reaguje na regionální odlišnosti a zajišťuje efektivní vynaložení finančních prostředků. Jedná se o otevřený proces zajišťování potřeb, zdrojů a nacházení nejlepších řešení v oblasti sociálních služeb. „Společně se řídí přesvědčením, že veřejná správa sama o sobě nemůže hrát roli, kterou ji ukládá zákon, (tj. být garantem rozvojových plánů obce)“¹

Obsah komunitního plánu

- Soupis a popis již existujících státních, obecních a nestátních poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb v přehledné analýze zdrojů. Jedná se zejména o zdravotnictví, školství, pracovní příležitosti, volný čas, možnosti využití sousedské výpomoci a dobrovolnické práce.
- Sociodemografické statistiky obsahující údaje o porodnosti a úmrtnosti, věkové spektrum regionu, prognózy demografického vývoje.
- Analýza potřeb obyvatel v sociální oblasti.
- Stanovení priorit a cílů rozvoje služeb a představy o budoucnosti sociálních služeb v regionu.
- Harmonogram postupu prací a pravidla nutná k naplnění cílů.
- Stanovení míry odpovědnosti a závazků jednotlivých účastníků programu, který určí způsob, jakým budou jednotliví účastníci na místní úrovni zapojeni do tvorby a vitalizace komunitního plánu, (dále jen KP). Popis způsobu sledování a hodnocení KP a pravidla pro případné změny

---

¹ Matoušek O., *Metody a řízení sociální práce*, Portál, Praha, 2003, s. 259, ISBN 80-7178-548-2

Účastníci přípravy komunitního plánu

Zadavatel

Je odpovědný za zajištění sociálních služeb, odpovídajících místním potřebám. Zastupitelé obcí a krajů, jako volení reprezentanti veřejnosti, vytváří podpůrné prostředí pro realizaci komunitního plánu. Svým usnesením rozvíjet sociální služby projeví politickou vůli v obci, nebo kraji. Potvrdí tím legitimitu komunitního plánu a jsou zárukou pro aktivní zapojení všech účastníků.¹

Úkoly zadavatele:

- Vytvořit příležitosti pro dlouhodobou spolupráci a zapojení občanů
- Podpora spoluúčasti občanů na rozhodování o sociálních službách
- Aktivní rozšiřování metod řízení a plánování sociálních služeb a jejich spolupráce s ostatními veřejnými službami
- Respekt cílů a priorit stanovených v KP
- Již od počátku zveřejňuje podstatné informace o procesu a výsledcích KP dostupnou a srozumitelnou formou
- Formuluje transparentní pravidla financování, která korespondují s prioritami KP

Poskytovatel

Poskytovatelem sociálních služeb může být:

Obce a kraje, které dbají na vytváření vhodných podmínek pro rozvoj sociálních služeb, zejména zjišťováním skutečných potřeb lidí a zdrojů k jejich uspokojení; kromě toho obce a kraje zřizují organizace poskytující sociální služby. V ideálním případě jsou dokončené KP obcí zahrnuty do připravovaného KP kraje a nabídku služeb na krajské úrovni vhodně doplňují. Krajské služby mají širší působnost. Probíhá-li zpracování KP kraje a obcí souběžně, je nutné zajistit dokonalé fungování přenosu dat a informací.

---

¹ Vasková V., Žežula O., *Komunitní plánování věc veřejná*, MPSV, Praha 2002, s. 9, ISBN 80-86552-30-6

Nestátní neziskové organizace a fyzické osoby, které nabízejí široké spektrum služeb, jsou rovněž významnými poskytovateli sociálních služeb.

Ministerstvo práce a sociálních věcí je nyní zřizovatelem pěti specializovaných ústavů sociální péče.

Všichni poskytovatelé sociálních služeb mají při vytváření KP rovné postavení, jejich záměry a cíle mají rovnocennou důležitost.

Uživatel

Osoba v nepříznivé sociální situaci, které jsou služby sociální péče prioritně určeny. Zapojení a spolupráce uživatelů při vytváření KP je jedinečnou možností, jak zjistit místní potřeby v sociálních službách, nestranné informace o kvalitě služeb již poskytovaných. Je to možnost pro objevení rezerv v jejich nabídce a jak objevit nové zdroje pro uspokojení potřeb svépomocnými aktivitami. Cíle a záměry uživatelů musí mít stejnou váhu jako cíle a záměry poskytovatelů a zadavatelů, jinak KP ztrácí svou vypovídající hodnotu.

Veřejnost

Je vhodné a žádoucí, aby se veřejnost při procesu KP účastnila již od počátku. Cílem předem dobře připravené informační strategie tedy je, zajistit přístup veřejnosti k informacím. Veřejnost musí být průběžně informována o záměrech, výsledcích a cílech KP.

Další organizace

Při přípravě KP je důležité oslovit a zapojit i další organizace, společně se stoupající mírou zapojení do naplnění priorit a cílů stoupá také efektivita samotného procesu. Mohou to být jednotlivci i organizace, kterých se poskytování služeb dotýká, například veřejné instituce, nemocnice, úřady práce, školy, policie. V neposlední řadě také občanské iniciativy, etnické skupiny a skupiny s komplikovanou či obtížnou komunikací.

Zpracovatel

Koordinuje samotný proces KP, průběžně zpracovává dílčí výstupy, včetně finální fáze KP. Obecně platí, že možnosti jsou dvě:

- Zpracovatelem je obec, či kraj v zastoupení odborníka na komunitní plánování, jenž je jejím zaměstnancem.
- Zpracovatelem je subjekt pověřený krajem/obcí, například nezisková nestátní organizace. V tomto případě musí být předem stanoven rozsah a role účasti obce či kraje, akceptování koncového KP a souhlas s následným rozhodováním v souladu se závěry KP.

Cílem komunitního plánování sociálních služeb je podpořit sociální začlenění jednotlivců i skupin, posilovat soudržnost místní komunity a předcházet sociálnímu vyloučení.

Zásady zpracování komunitního plánu:

- Zpracování rozvoje sociálních služeb musí být stanoveno ve spolupráci s lidmi, kteří v místě žijí.
- Vzájemná provázanost služeb při přípravě a naplnění stanoveného plánu.
- Nutná je podpora komunálních politiků, zkvalitnění služeb je prioritou zadavatelů.
- Zkvalitnění a směr rozvoje sítě sociálních služeb musí podporovat myšlenku o individuálních potřebách jednotlivých uživatelů a právo na své sebeurčení.¹

---

¹ Vasková v., Žežula O., *Komunitní plánování věc veřejná*, MPSV, Praha 2002, s. 7, ISBN 80-86552-30-6

1.2 Postup zpracování komunitního plánu

Komunitní plán rozvoje sociálních služeb se realizuje v několika fázích. Jednotlivé fáze mají nestejnou délku realizace a do každé jednotlivé fáze je možné zapojit různé účastníky procesu.

Počáteční fáze

V počáteční fázi je třeba zformovat prvotní pracovní skupinu, která se stane pilířem budoucího realizačního týmu. Po určení, koho je třeba dále zapojit do přípravy KP, je nalezen ideální způsob oslovení a přizvání dalších účastníků procesu. Je stanoven plán pro získání podpory regionálních politiků. V neposlední řadě je vypracována informační strategie pro průběh celého KP.

Řídící struktura pro KP

Nejdříve stanoví pravidla pro jednání řídicí struktury, následně vytvoří organizační a řídicí struktury pro samotné zpracování KP a dohlíží na rovnoměrné zapojení všech účastníků KP.

Fáze porozumění problémům v komunitě

Zde jsou představeny cíle, zájmy a potřeby všech účastníků. Jsou vytvořeny mechanismy pro aktivní spoluúčasť veřejnosti a tyto jsou následně zveřejněny. Je provedena analýza potřeb a nestranné zhodnocení již existujících zdrojů spolu s vyhodnocením kladných a záporných stránek již fungujícího systému sociálních služeb v regionu. V této fázi jsou pojmenovány příležitosti a také rizika celého plánu a je proveden nástin trendů pro rozvoj sociálních služeb.

Návrh rozvoje sociálních služeb

Představa rozvoje sociálních služeb musí obsahovat hlavní hodnoty a směr, kterým se budou sociální služby ubírat. Tyto budou při zpracování a následném naplňování respektovány a dodrženy. Je stanoven cíl a priority, kterých má být především dosaženo. Nedílnou součástí této fáze je i vytyčení překážek, které bude nutné překonat, včetně všech zdrojů, které lze pro program využít.

Tato etapa přípravy se jeví jako velmi náročná, protože právě zde se stanovují principy a cíle, na kterých se musí dohodnout všechny strany i za cenu ústupků, kompromisních řešení a zavržení nereálných cílů.

Strategie rozvoje sociálních služeb

Naplňuje postupné kroky a úkoly k dosažení vytyčených cílů a priorit. Stanoví systém sledování realizace KP a zpracovává finální verzi KP. Předkládá text KP k připomínkování veřejnosti a předkládá text ke schválení zastupitelstvem.

Od plánu k provedení

V této fázi dochází k uskutečňování plánů, průběžnému vyhledávání a zapojování nových partnerů a informování veřejnosti o průběhu celého KP. V případě potřeby se v tuto chvíli stanovují nástroje umožňující provést aktuální změny v původním KP.

2 Občanské poradenství

„Nejdůležitějším úkolem poradce je, aby klienta naučil, jak si může pomoci sám“

Občanské poradenství se rozvíjelo od druhé poloviny 20. století, od roku 1997 se provozuje i v České republice. Všechny pomáhající profese provozují poradenství, které se dnes považuje za všestrannou činnost, na které participuje mnoho osob a organizací. Nejen odborní poradci vědí, že je třeba se orientovat v měnícím se světě, podporovat schopnosti se učit, osvojovat si nové kompetence a umět pracovat s nabytými informacemi.

Cíle poradenství

Cílem poradenství je pomoci klientům orientovat se v pro laiky složitém sociálním systému tak, aby měli nejlepší přístup k informacím, znali svá práva a povinnosti. V poradenství pro rodiny s dětmi se sociální pracovník nejčastěji zve jako lektor na schůzky rodičů, kde popisuje postupy nebo novinky v legislativě, které mají pro určitou skupinu význam. Jako příklad můžeme uvést přednášky sociálních pracovníků v zařízeních poskytující sociální služby před zavedením nového zákona č.108/2006 Sb. O sociálních službách.

2.1 Pojem občanské poradenství

- Občanské poradenství není direktivním nástrojem sociální práce, poskytuje podporu a pomoc lidem v mezních situacích nebo v těžkém životním období.
- Důležitá je emoční podpora, kterou tito lidé velmi potřebují. Díky pohledu nezaujatého odborníka získávají na problém nový pohled.
- Nabízí se jim nová východiska situací a praktické možnosti a informace.

- Poskytuje návrhy řešení, ze kterých si klient sám vybere to nejvhodnější pro jeho konkrétní situaci.
- Nenabízí klientům peněžní pomoc, proto většinou nehrozí snaha o zneužití služby nebo její nadužívání.

2.2 Sociální poradenství

Základní

- informace o službách a možnostech jak vyřešit či zmírnit obtížnou situaci (např. místa poskytnutí pomoci, podpory)
- poskytovat informace o místní situaci, pomoci v místě bydliště
- informace i pro občany v menších obcích a městech
- poskytuje ho buď sociální pracovník, nebo pracovník OÚ

Odborné

Poskytuje přímou pomoc lidem při řešení jejich sociálních problémů.¹

- konkrétní pomoc pro praktické řešení sociálních problémů
- používání odborných postupů s cílem řešit obtížnou situaci vlastními silami a pomocí rodiny (např. manželské soužití, zajištění péče o děti s postižením)
- řešení hmotné nebo sociální nouze, informace o grantech, příspěvcích a neziskových organizacích poskytujících materiální pomoc těmto rodinám
- součástí jsou i terapeutické činnosti (kurzy zvládání stresu, účinná relaxace)
- poskytuje ho např. právník, psycholog, psychiatr, sociální pracovník

---

¹ Matoušek O. a kol., *Metody a řízení sociální práce*, Portál, Praha, 2003, s. 84, ISBN 80-7178-548-2

Krizové

- reakce na situaci, pomoci klientovi v průběhu nebo při nástupu krize

Rozvojové

- naučit klienty rozpoznat známky nadcházející krize, získat nad ní kontrolu

2.2.1 Typy pomoci druhým

Můžeme rozlišovat několik druhů pomoci klientům, toto rozdělení je odvozeno od typu potřeb klienta.

- **Učení** – pomoc spočívá v umožnění získat potřebné vzdělání, které zlepší klientovu situaci. Příkladem mohou být rekvalifikační kurzy pro nezaměstnané.
- **Poskytnutí rady** – nabízí pomoc skrze odborníka, který nabídne vlastní, kvalifikovaný názor na to, jak současnou situaci zlepšit. Takový názor nesmí postrádat vzhled do situace klienta, aby tato pomoc byla účinná. Zde příkladem může být rada právníka, či daňového poradce.
- **Podání konkrétních informací** – toto pomáhá dostat z mnohdy bezvýchodné situace klienta, který si neví rady s vyplněním formulářů, nebo se neorientuje v nabídce služeb.
- **Přímá akce** – opak podání konkrétní informace, poradce v tomto případě danou činnost za klienta vykoná sám. Jedná se o obstarání pro klienta potřebných komodit (jídlo, půjčku, bydlení), nebo úkony za klienta provedené (jednání s úředníky, vyplnění formuláře).
- **Psychologický náhled** – pomoc pochopit problém, jeho příčiny a souvislosti. Najít pro klienta takové řešení, které mu umožní pomoc již nevyhledat a problémové jednání ukončit.

- **Změna systému** – myslíme tím změnu v legislativě, předpisech konkrétní organizace (úprava domácího řádu ubytovny)

Poradenství je tedy cesta, jak klienta naučit překonat problémy, objasnit jim cíle a způsob, jak jich dosáhnout.

2.2.2 Průběh poradenského procesu

Dle McMahona (1990)¹

Řešení problémů:

1. navázání vztahu
2. shromažďování informací, popis problému a jeho hodnocení
3. stanovení cílů, plány jednání, intervencí, oslabení tíživosti situace
4. vlastní průběh řešení, uskutečnění intervencí, smíření se s okolnostmi, které nelze ovlivnit
5. zpětná vazba, zhodnocení průběhu práce a její závěr

Hlavním předpokladem tohoto systému je vybudování důvěry, citlivý přístup a porozumění.

Nedirektivní přístup – nezdůrazňuje diagnózu, ani názory poradce, staví na schopnosti klienta řídit sebe samého. Vyzdvihuje klientovy klady a schopnosti.

---

¹Matoušek O. *Metody a řízení sociální práce*, Portál, Praha, 2003, s. 89, ISBN 80-7178-548-2

Navázání vztahu

- porozumění obsahu klientova sdělení a průběhu (způsobu), jímž klient informace podal
- sledovat emoce, pocity, neverbální projevy klientova těla
- používat parafrázování a sumarizaci, abychom si ověřili, zda klienta chápeme správně
- děláme to, co je v dané situaci pro klienta nejlepší

Poradenské intervence

- obtíže ze strany klienta: nerealistický náhled na chování druhých i vlastní, osobní vnitřní stereotypy, nepřesné odhadování budoucích rizik, „tunelové“ vidění, potíže s rozhodováním a další
- - klienta přijímáme takového jaký je, poskytujeme mu citovou podporu, empatické porozumění
- - metody intervence – modelování situací, hraní rolí, nácvik dovedností

Závěr poradenského procesu

- Když je klient rozhodnut pro určité řešení, měl by od nás cítit emoční podporu
- Vyzdvihneme první příznivé výsledky, které zvyšují klientovo sebevědomí a sebedůvěru
- Zdůrazníme, že výsledek se projevuje zvolna a klient by měl mít možnost se postupně stavět na vlastní nohy.

2.3 Osobnost poradce

Dle hypotézy C. R. Rogerse můžeme dobrého poradce charakterizovat jako otevřenou osobnost, která umí prokázat svůj pozitivní vztah ke klientům bezpodmínečně.¹

Charakteristika vymezující dobrého poradce tedy může být následující:

Bezpodmínečně pozitivní vztah ke klientům je znázorněn přijetím klientů bez hodnocení jejich života a činů. **Čitelnost poradcova jednání** ve verbální i neverbální rovině chování ve vztahu ke klientovi. Takové jednání klienta nemate a neskrývání poradcových emocí je pozitivně přijímáno. Z toho vycházející **upřímnost** a poctivost je další podmínkou dobrého poradenství. Kompetence k vcítění se do klientova vztahu, problému a života je nezbytnou součástí poradenství, protože bez empatie nemůže být poradce upřímný.

Stejně jako jsou obecně platné charakteristiky dobrého poradce, můžeme popsat stejně platné charakteristiky poradce špatného.

Všestrannost poradce

Pro poradenskou praxi je nezbytné, aby poradce sám v sobě spojoval pozitivní vlastnosti a příslušnou kvalifikaci. Pro toto povolání je nutné, aby určité povahové rysy byly rozvinuty již před nástupem studia. Některé kompetence, jako je například empatie, nejdou naučit, je možné je vhodnou prací v praxi pouze posilovat. Je vhodné, aby poradce sám měl načerpány životní zkušenosti, jeho práce poté působí věrohodněji.

Názor odborníků, že je třeba posílit řady poradců s kompetencí v široké škále oborů sociální práce a jsou tak schopni pomoci mnoha metodami a dovednostmi. Nabytými zkušenostmi s novými klienty se poradce učí, podstupuje jako součást své profese supervizi a konzultuje s mnoha odborníky, což je další zdroj poučení a zkušeností, které může použít v další práci.

---

¹Matoušek Oldřich a kol., *Metody a řízení sociální práce*, Portál, Praha 2003, s. 92
ISBN 80-7178-548-2

2.3.1 Pravidla poradenského rozhovoru

Poradenský rozhovor má své zákonitosti a časem vyzkoušená pravidla vedení.

Úvod

V úvodu rozhovoru je důležité pomoci klientovi cítit se pohodlně a uvolněně. Prvním předpokladem k úspěšnému zahájení rozhovoru je tedy uvolnění poradce samotného.

Přestože klient jde k poradci pro pomoc a radu, je důležité, aby již prvotním vyjádřením svých potřeb a návrhů na řešení svých problémů učinil první krok k jejich vyřešení. Jestliže je klient autorem návrhů na zlepšení své momentální situace, je větší pravděpodobnost, že skutečně ke zlepšení dojde. Práci poradce i nadále zůstává, aby tyto návrhy zůstaly reálné a smysluplné. Při zjištění negativních reakcí vůči poradci se poradce nenechá odradit a pokusí se zjistit, a v lepším případě odstranit příčinu této negace. Prvotní klientův monolog také poskytuje prostor k utvoření náhledu na klientovu situaci i na klienta samotného. Protože se při poradenském procesu máme do klienta vcítit, je tento úvodní čas vhodné ponechat klientovi.

Navázání vztahu

Na navázání vztahu s klientem závisí výsledek celého rozhovoru. Pakliže potřebujeme získat určité pensum základních informací, vždy vysvětlíme, proč a kam tím směřujeme. Je vhodné zdůraznit potřebu získat informace pravdivé a přesné. Přesvědčení klienta, že jsme jen další v řadě neúspěšných pomocníků, nevyvracíme.

Pro získání konkrétních informací kombinujeme metodu soustředěného naslouchání a otázek, u kterých dbáme na zvolenou formu. Povzbuzení ke konkrétnějším sdělením a posunování se žádoucím směrem docílíme například pomocí vět typu: *Mohu o tomto vědět víc? Je toto váš problém? Co například jste tedy konkrétně dělal?*

Klientovým odpovědím aktivně nasloucháme, ale předkládání svých názorů na věc, familiární jednání a sugestivní poznámky nejsou vhodné.

Poradce je dobrým posluchačem

Mnoho rozhovorů probíhá pouze nasloucháním poradce. Vhodné je do vyprávění zasahovat pouze vhodnými, krátkými poznámkami. Upozorněním na důležité detaily dáváme najevo svou pozornost, zájem a pochopení. Ani přestávky, či odmlky ve vyprávění nás nemusí přivádět do rozpaků a nutit k vyplnění takového momentu svou otázkou. Tyto momenty nepřerušujeme, abychom nezpůsobily zamlčení závažných skutečností. Ticho je často jen překlenutím rozpaků z toho, co se nám klient chystá sdělit. Může to být také chvílka, kdy si klient utřídí myšlenky. Pouze zkušenost nám dá cit pro rozhodnutí, kdy je ticho nepřiměřeně dlouhé, pak klienta můžeme povzbudit k dalším sdělením, aby si naše mlčení nevyložil jako nezájem. Úlevné je již samo sdělení problémů a napětí. Efektivní ale není neustálé opakování negativních zážitků z dávné minulosti. Stává se tak v případech týrání, sexuálního obtěžování, nemoci, nebo nehody v dětství.

Porozumění klientům posunuje v osobnostním růstu také poradce samotného.

2.3.2 Naslouchání a jeho dělení

Nasloucháním rozumíme empatické porozumění a naslouchání, které se prohlubuje až do krajnosti. Potom hovoříme o naslouchání osobě klienta samotného. Pro poskytnutí pomoci klientovi je nutné, aby cítil, že ho chápeme a respektujeme. Jeho pozitivní pocit nám poté dovolí zahájit pomoc skutečnou.

Snížená kvalita naslouchání

V profesionálně vedeném rozhovoru by se nám nemělo stát, že se plně nevěnujeme tomu, co nám klient sděluje. Pokud se to přesto stane, má to své důvody. Nejčastěji uváděnými důvody jsou: **Diametrálně odlišný svět klienta**, může být rušivým elementem rozhovoru. **Sympatie vůči klientovi**, kdy věnujeme větší prostor svým kladným pocitům, než rozhovoru. **Pokud se necítíme být v uspokojivé fyzické kondici**, například po nemoci, nebo náročném dni se nám může stát, že klientem sdělené informace chybně interpretujeme. **Při podobnosti problémů** dvou klientů, kterým radíme krátce po sobě, nebo dokonce našich vlastních, se můžeme uchýlit k srovnávání. Rušivým faktorem jsou i **naše vlastní, osobní starosti**, které naši mysl zaměstnávají natolik, že nejsme schopni se plně věnovat klientovi. Pokud jsme při jednání s klientem natolik **nedočkaví přispět mu naší radou**, může se stát, že nevěnujeme plnou pozornost klientovi.

Užití sociologických filtrů

V průběhu života si pod vlivem okolí vytváříme mnoho filtrů, přes které vnímáme svět kolem sebe. Tím, v jaké kultuře vyrůstáme, tedy do značné míry ovlivňuje pohled, kterým nahlížíme na svět a lidi kolem sebe. Tyto filtry zároveň posilují možnost vzniku předsudků a zaujatostí, které nemusí mít reálný podklad. Tyto předsudky se mohou týkat životního stylu, politického přesvědčení, příslušnosti k určité rase, národnosti, pohlaví, společenského postavení, vyznání. Je zřejmé, že pod vlivem těchto filtrů je prakticky nereálné naslouchat nezaujatě.

Projevení soucitu

Soucit s klientem nás může velmi zásadně odvést od reálného pohledu na klientův problém. Přehnaně soucitné jednání ze strany poradců, nebo sociálních pracovníků, může brzdit potřebnou aktivitu ze strany klienta, která je nezbytná pro řešení problematické situace. Soucit je částí empatického pohledu na klienta, nesmí ale v názoru převážit všechny aspekty klientovy situace. Velmi obtížné je to v případech týrání, nebo zneužívání dětí. Nicméně poradce, nebo sociální pracovník, který

s těmito dětmi pracuje, by měl být na takové profesionální úrovni, aby s těmito emocemi uměl pracovat.

Posuzování klienta

V profesionální praxi poradce se musíme vyhnout hodnocení a posuzování klienta, jeho činů a životního stylu v průběhu naslouchání. Toto se může nevhodně odrazit v pohledu na klienta.

2.3.3 Možnosti usměrnění rozhovoru

Základem ve vedení rozhovoru je schopnost hovor nenásilně usměrňovat, přerušit, nebo odmítnout jeho pokračování v neproduktivní rovině. Jasnou známkou neprofesionality je nechat se strhnout k hádce, snížit se opětováním slovních atak, cítit se dotčen. Kompetence vést rozhovor tak, aby působil jako spontánní výměna konstruktivních názorů je výsledkem dlouhodobé praxe, zkušeností a teoretického studia. Rozlišení náznaků důležitých informací, mezi těmi méně podstatnými, je velmi významnou dovedností poradce. Je dobré vědět, kdy poskytnutí základní informace je pro klienta naprosto nedostačující a je třeba ji zkonkretizovat do podoby, ve které ji klient bude schopen přijmout a pochopit.

Úkolem poradce není vnutit klientům postupy a řešení, ale pomoci klientům tak, aby si pomohli sami, stali se zodpovědnými za své činy a zlepšili tak své postavení ve společnosti. Pokud klient sám není přesvědčen o důležitosti daných změn ve svém životě, je velmi nepravděpodobné, že se bude navrhnutých postupů a řešení držet.

Ústřední námět hovoru – takové téma, ke kterému se klient opakovaně vrací. Může dojít k zacyklení hovoru, kdy klient neustále opakuje tytéž skutečnosti a hovor nepostupuje kupředu. Do takového hovoru musíme vsunout myšlenku, kterou klient vyjádřil během hovoru a sám jí nepřipisuje velkou důležitost, přes zjevný opak. V ideálním případě tak změním cyklický hovor a můžeme se posunout v tématu dále.

Skryté faktory – bývají v podtextu řečeného, nejsou na první pohled zřejmé. Odhalení těchto skrytých smyslů nám napomáhá utvořit si kompaktní pohled na klienta. Profesionálně vedený hovor může pocity nelibosti, nebo velmi silné sympatie usměrnit tak, aby byly podřízeny vědomé kontrole.

Kladení otázek – naším úkolem je najít pro klienta řešení jeho náročné situace, proto je nezbytně nutné získat určité pensum informací, které si ale nesmíme vynutit nátlakem. Položením otázky nevhodně formulované, nebo položené v nevhodný okamžik hovoru můžeme ztratit klientovu důvěru v nás. Je vhodné klást přiměřené množství otázek, které zohledňují tempo rozhovoru s klientem.

Je nutné také vycítit, jaký druh otázky je vhodné položit. Uzavřenou otázkou se můžeme ujistit, že klientovo sdělení správně interpretujeme, otevřenou otázkou můžeme hovor posunout žádoucím směrem.

Popírání skutečností – během hovoru se může stát, že si klient protiřečí a opírá sliby a prohlášení z minulých rozhovorů. Klient tak nečiní z potřeby lhát, ale proto, že není schopen korigovat vnitřní tlaky a pocity viny, nebo nepřiznání si skutečných důvodů. Na klienta nenaléháme, aby nám zastíranou oblast rozhovoru objasnil, naši netrpělivostí bychom mohli přijít o získání skutečně podstatných informací.

Ujasnění pojmů – tuto metodu používáme pro sjednocení pojmů, které klient používá. Pokud chceme vymezit jednotlivé pojmy, které mohou mít celou škálu významů, zopakujeme daný výraz (jakoby ozvěnou) se změněnou intonací. Tím klienta pobídeme k vyjasnění. Z našeho tónu ale musí zaznívat zájem, nikoliv pochyby, nebo nedůvěra.

Posouvání v tématu – někdy může klient v tématech rozhovoru „přeskakovat“. Tyto skoky mohou mít skrytý význam a při zpětné vazbě se ukáže. Témata mohou mít skrytou souvislost, nebo právě řečené odhalilo příliš, nebo v době, kdy klient ještě není schopen nezaujatě hovořit o tématu.

2.3.4 Sociální poradenství dle Zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb.

Dle zákona je sociální poradenství poskytováno ve dvou formách¹:

Základní

Poskytování potřebných informací o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo o možnostech jejího předcházení. Poskytovatelé sociálních služeb jsou povinni ho zajistit.

Obsahuje poskytnutí těchto informací:

- o sociální službě, dávkách pomoci v hmotné nouzi, dávkách sociální péče
- o základních právech a povinnostech osoby, o dostupných zdrojích pro zabránění sociálnímu vyloučení a vzniku závislosti na službě
- o možnostech podpory členů rodiny, kteří se podílí na péči o osobu

Odborné

- zaměřuje se na specifické potřeby sociálních skupin osob
- sociální práce s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností

Příkladem mohou být občanské poradny, poradny pro seniory, manželské a rodinné poradny, poradny pro osoby se zdravotním postižením, půjčování kompenzačních pomůcek.

---

¹ Zákon č. 108/2006 Sb., dostupný z http://www.mpsv.cz/files/clanky/7372/108_2006_Sb.pdf, s.17, [22.2.2010]

2.4 Svépomocné a podpůrné skupiny

Jejich nárůst se datuje do 80. let 20. století, kdy se rozvíjela potřeba mezioborové spolupráce, nejen v sociální péči.

Klienti si skupiny vytvářejí sami a rychle propojují přirozené a uměle sestavené skupiny. Největší a nejznámější skupinou tohoto typu jsou anonymní alkoholici (AA), která byla založena již v roce 1935 a představují nejvýrazněji rostoucí formu pomoci na světě. Důkazem může být i počet odkazů, které po zadání hesla „poradenství“ nalezne i český vyhledávací server.¹

---

¹Heslo „poradenství“, dostupné z:

<http://search.seznam.cz/?q=ob%C4%8Dansk%C3%A9+poradenstv%C3%AD&mod=f&sug=1> , [25. 11. 2009]

3 Pěstounská péče

Pěstounská péče je formou náhradní rodinné péče. Je státem podporována a garantována. Stát v zastoupení sociálních pracovníků také zastává funkci kontrolní. Pěstounská péče zajišťuje nejenom dostatečné hmotné zajištění dítěte, ale také přiměřenou finanční odměnu pro pěstouny.

Rozhodujícím faktorem pro přidělení dítěte do pěstounské péče je z právního hlediska výhradně zájem dítěte. Není rozhodující, zda se jedná o žádost manželů, nebo jen jedné fyzické osoby. Právně jsou také upraveny vztahy pěstounů s dítětem. Jejich volnější meze mají své kladné i záporné stránky. Pro institut pěstounské péče jsou nejdůležitější dva zákony, které vymezují podmínky. Jsou to zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o rodině) a zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů¹

Pěstounská péče vzniká na základě rozhodnutí soudu, který také v závažných případech potvrdí její ukončení. Stejně tak má soud pravomoc rozhodnout o několika dalších aspektech pěstounské péče, a to zejména:

- Vymezit styk původních rodičů s dítětem (upravit, zakázat, či podstatně omezit)
- Vyžádat si vyjádření dítěte k pěstounské péči, je-li na dostatečné rozumové úrovni
- Změna příjmení dítěte

Pěstounská péče zaniká dosažením zletilosti dítěte, nebo v odůvodněných případech i dříve, rozhodnutím soudu. Není dosud dořešeno, jak zajistit budoucnost dětem, které ještě v 18 letech nedosáhly plně společenské samostatnosti. Jednotlivé rodiny se s tímto problémem vypořádávají různě.

---

¹Přehled nejdůležitějších zákonů pro institut pěstounské péče, dostupné z: http://www.pestounskapece.cz/legislativa.php#prehled_zakonu [20. 2. 2010]

Děti vhodné pro umístění do pěstounské péče

Jedná se většinou o děti vyžadující trvalou individuální péči, s různými typy obtíží, sourozenecké skupiny, děti rozdílného etnika. Dále děti, kde osvojení brání právní překážky. Pokud je dítě natolik vyspělé, přihlíží se k jeho názoru. „*Zdá se, že pro pěstounskou péči je limitní věk 11 let. Výjimečně- se značnou opatrností a například v rámci sourozenecké skupiny- lze uvažovat i o dětech starších.*“¹

Obecně platné podmínky pro pěstounské rodiče:

- Pevné vnitřní přesvědčení
- Finanční zajištění rodiny musí být dostačující
- Možnost přizpůsobit chod domácnosti (alespoň z počátku) nově příchozímu dítěti
- Uspokojivá bytová situace
- Čistý trestní rejstřík
- Věk odpovídající rodičovství
- Ochota spolupracovat se sociálními pracovníky a přijímat rady zkušenějších
- Možnost zajistit dítěti stabilní rodinné zázemí v neproblémové rodině
- Ochota přijmout dítě tak, jak k vám přijde, nabídnout mu lásku, toleranci a pochopení.
- Pevné rozhodnutí celé rodiny, včetně sourozenců, prarodičů, přijmout dítě za své.

---

¹ Matoušek O. a kol., *Metody a řízení sociální práce*, Portál, Praha, 2003, s. 226, ISBN 80- 7178-548-2

3.1 Typy pěstounské péče:

Individuální

Poskytuje se v rodinném prostředí prostřednictvím pěstounské rodiny, která má také v mnoha případech své děti, nebo již děti vychovaly.

Skupinová péče

Velké pěstounské rodiny, které přijali 4 – 6 i více dětí.

SOS dětské vesničky. Tady je péčí pověřena pouze matka – pěstounka, která má oporu v další „tetě“, ta jí s chodem domácnosti pomáhá. Matka pěstounka s dětmi bydlí v samostatném domku a jejich skupina představuje vesničku. Rodinu v domku často tvoří sourozenecká skupina, jejíž rodina z nejrůznějších důvodů selhala.

Počet uskutečněných převzetí do náhradní péče přehledně dokumentuje tabulka č. 1 v tabulkové příloze.

Pěstounská péče na přechodnou dobu

Tato kapitola je rozpracována dále v textu pro její specifickou podstatu.

3.1.1 Zahájení řízení o převzetí dítěte

Pěstounskou péči zprostředkovávají sociální pracovníce městských úřadů na odboru sociálně právní ochrany dětí. Tato sociální pracovníce provede úvodní pohovor, kterým zmapuje důvody a pohnutky vedoucí k žádosti o dítě. Zaznamenejme požadavky na věk, pohlaví, zdravotní stav dítěte. Do příslušného formuláře také uvedeme ochotu přijmout dítě s postižením, nebo jiné etnické skupiny.

Při úvodní schůzce sociální pracovnice vysvětlí žadatelům podmínky podání žádosti a předá jim formuláře k vyplnění. Doklady, které žadatelé předkládají při další schůzce: vyplněné formuláře z úvodní schůzky, doklady o státním občanství žadatelů, lékařsky potvrzenou zprávu o zdravotním stavu budoucích rodičů, doklad o finančních poměrech domácnosti, kam má být svěřeno dítě.

Založíme spisovou dokumentaci k žádosti, která kromě výše popsaných údajů obsahuje také:

- Zprávu ze sociálního šetření, kterou zpracuje sociální pracovnice. Při její osobní návštěvě v rodině žadatelů popíšeme bytovou a sociální situaci.
- Písemný souhlas se zjišťováním dalších, nezbytných informací pro osvojení a úkony nutnými pro ověření udaných skutečností.
- Opis z rejstříku trestů
- Vyjádření příslušného úřadu péče o dítě k žádosti o pěstounskou péči.
- Pokud úřad pokládá za účelné, aby rodina prošla přípravou na převzetí dítěte do rodiny, přikládá se souhlas zúčastněných.
- V psychologickém posouzení rodiny uvádíme životní zkušenosti, průběh dětství, manželství a jeho stabilitu, osobnostní rysy žadatelů, důvody, vedoucí k žádosti o pěstounskou péči a rodičovské postoje. Závěrečná zpráva psychologa se stává součástí žádosti o přidělení dítěte.¹

---

¹ Matějček, Z. *Osvojení a pěstounská péče*, Portál, Praha 2002, s.23, ISBN 80-7178-637-3

Přípravný kurz

Absolvování kurzu je považováno za neúčelné pouze v případech žádostí o opakovanou pěstounskou péči, potvrzené velmi dobré výchovné schopnosti žadatelů, nebo závažné důvody, bránící na takový kurz docházet. Obtížnost situace v konkrétních případech posuzuje okresní úřad. Kurz je organizován formou přednášek, besed a praktických seminářů.

Na městských úřadech zasedá pravidelně tzv. sociální komise, která kromě jiného posuzuje zařazení dětí vhodných pro pěstounskou péči, nebo osvojení. Vybírají vhodné kandidáty z řad žadatelů na základě daného pořadí a uceleného zhodnocení situace jednotlivých rodin a dětí. V této radě figurují nejenom sociální pracovníci, ale i psycholog, pediatři a ředitelé místně příslušných ústavních zařízení. Poskytuje žadatelům základní informace o zvláštěnostech pěstounské péče, zajistí informace o potřebách dětí umístěných do pěstounské péče v kontextu s realitou. Během kurzu také poskytujeme žadatelům možnost reálně nahlédnout na své předpoklady a podmínky k převzetí dítěte. Žadatelům je umožněn kontakt nejen s odborníky, ale je zajištěna i beseda s dalšími pěstouny.

Čekací doba

Po splnění výše popsaných kritérií nastává období očekávání. V každém regionu může být tato doba různě dlouhá. Dlouhá čekací doba je zapříčiněna tím, že dětí, právně volných k adopci je méně, k pěstounské péči více, ale obrácený je počet čekajících rodičů. Tam je totiž vyšší počet žadatelů o adopci a méně pěstounů. Žadatelům tak nezbyvá, než plně důvěřovat kompetencím sociálních pracovníků, které vybírají nejvhodnější dítě pro právě dané pěstouny.

V této době je vhodné načerpat dostatek duševních i fyzických sil, které budou jistě potřeba v tak náročné životní etapě, jakou přijetí dítěte do pěstounské péče je.

Fáze přijetí dítěte

Po vytipování vhodného dítěte a rodiny probíhá první kontakt na odboru péče o dítě. Tam jsou rodiče informováni o stavu dítěte z hlediska zdravotního i psychického, sociálně-právní problematice a také o rodině dítěte. Budoucím pěstounům je poskytnut čas a prostor, aby právě v této chvíli vyjádřili své dotazy a obavy otevřeně a bez zábran. Teprve poté je dohodnuta případná návštěva u dítěte.

Pokud se pěstouni závazně rozhodnou, domluví sociální pracovnice návštěvu spolu s ústavem, kde je dítě momentálně umístěno. I zde je možné podiskutovat s pediatrem, psychologem, vychovateli a sociálními pracovníky, kteří jsou s dítětem v bližším kontaktu. Názor pracovníků daného zařízení je velmi důležitý a jejich hodnocení situace bývá respektováno.

Postup při převzetí dítěte do péče je závislý na věku dítěte.

V kojeneckém věku si po vyřízení nutných formalit po několika návštěvách můžete takové dítě odvézt domů.

Při **přijetí staršího dítěte** musíte počítat s tím, že seznamovací návštěvy jsou podřízeny individuálním požadavkům a potřebám dítěte. Po konzultaci s odborníky nastává čas sblížení s dítětem, kdy jej budoucí pěstouni navštěvují v zařízení a dítě do rodiny putuje až poté, co se osvědčí pozitivní směr vývoje vztahu. Ten nastává po vymizení počáteční nedůvěry a vytvoření oboustranného pouta.

Pro konečné předání dítěte do pěstounské péče je rozhodující zdravotní a psychický stav dítěte a připravenost budoucích rodičů.

Poskytuje žadatelům základní informace o zvláštích pěstounské péče, zajistí informace o potřebách dětí umístěných do pěstounské péče v kontextu s realitou. Během kurzu také žadatelé mají možnost reálně nahlédnout na své možnosti a předpoklady k převzetí dítěte. Žadatelům je umožněn kontakt nejen s odborníky, ale je zajištěna i beseda s dalšími pěstouny.

3.1.2 Předpěstounská péče

K nutné adaptaci pro obě dvě strany slouží zkušební doba, která se nazývá předpěstounská péče. Zákonem je stanovena na dobu nejméně tří měsíců, po kterou může proběhnout oboustranná adaptace na nově nastalou situaci. Tato doba ověří předpoklady pro vytvoření nového vztahu. Po uplynutí této zkušební doby dle regionálních zvyklostí znovu posoudíme úroveň nově vzniklých vztahů pomocí psychologického vyšetření. Proběhne opět návštěva sociální pracovníce, při které můžeme s pěstouny probrat konkrétní problémové situace.

Teprve po uplynutí této zkušební doby může začít vyřizování soudních záležitostí.

Tyto jsou v případě pěstounské péče zajišťovány s výraznou pomocí oddělení péče o dítě, či oddělení sociálně právní ochrany dětí.

3.1.3 Pěstounská péče na přechodnou dobu

Od 1.6 2006 se v systému náhradní rodinné péče prosadil nový model pěstounské péče na přechodnou dobu. Jedná se o formu individuální rodinné péče, která je podporována státem. Tato forma péče je poskytována nezletilým dětem po krátkou dobu v domácnostech pěstounských rodin, nebo i zařízeních pro výkon pěstounské péče.

Návrh orgánu sociálně právní ochrany dětí může schválit pouze soud. Nejčastěji se o této formě péče rozhoduje v případech, kdy dítě nemůže z velmi vážných důvodů pobývat ve své biologické rodině a je důvodná naděje, že nepříznivé podmínky pominou a dítě se bude moci vrátit. Toto rozhodnutí by mělo následovat po zralé úvaze a pečlivém přezkoumání stavu poměrů v rodině.

Soud je povinen každé tři měsíce přezkoumat, zda důvody pro pobyt dítěte u pěstounů trvají. Rodina mezitím spolupracuje s odborem sociálně právní ochrany dětí, která v rodině provádí supervizi, průběžně ji školí a provází.

Zrušit pěstounskou péči na přechodnou dobu může opět pouze soud. Činí tak z několika důvodů: požádají o to sami pěstouni, pomine důvod k přechodné pěstounské péči, nebo z jiného závažného důvodu.

Nejčastější důvody přechodné pěstounské péče

- Dlouhodobá hospitalizace rodičů v nemocnici
- Doba před dáním souhlasu k osvojení dítěte

Požadavky na pěstouny pro přechodnou péči

Pěstouni pro tento typ náhradní rodinné péče musí být pečlivě vybráni a speciálně vyškoleni. Musí být připraveni spolupracovat s biologickými rodiči ve vytváření podmínek, které umožní dítěti návrat do jeho biologické rodiny v co nejkratším čase. V případě, že se podmínky v biologické rodině nelepší, může být doba pobytu dítěte v přechodné pěstounské péči využita pro hledání náhradní rodiny s delší perspektivou. Je potřeba, aby tito pěstouni měli předpoklady pro péči o děti krátce po narození.

Nejdůležitějším požadavkem pro zvládnání přechodné pěstounské péče je ale beze sporu schopnost zvládat psychické nároky na tento typ péče. Je velmi obtížné poskytovat ji plnohodnotně bez ohledu na její krátkodobost.

Popis přechodných pěstounských rodin

Jak jsem již popsala výše, přechodná pěstounská péče je velmi náročným typem náhradní rodinné péče. Pěstouni by měli splňovat především tyto nároky:

- Dostačující materiální a sociální podmínky pro péči o svěřené děti ve vlastní domácnosti
- Dostatečné schopnosti pro rodičovství, výchovu a péči o svěřené děti
- Dostatečná informovanost a vzdělání pro poskytnutí péče na přechodnou dobu

- Pro poskytování tohoto druhu péče se vědomě a svobodně rozhodli pro její potřebnost a umí ji poskytnout
- Jsou ochotni udržovat kontakt dětí a biologických rodičů, jejich rodina je prověřená jako bezpečná pro náhradní rodinnou péči a jejich vzdělání odpovídá péči o děti v náročné životní situaci
- Spolupracují s odborníky pozitivně a aktivně, společně s odborem sociálně právní ochrany dětí se podílí na brzkém návratu dítěte do biologické rodiny¹

Role krajských úřadů

Kraje jako orgány sociálně právní ochrany dětí vedou speciální evidenci pěstounů na přechodnou dobu v souladu se zákonem. Evidence je dle potřeby přístupná i soudům a obcím s rozšířenou působností.

Kompetence žadatelů o přechodnou pěstounskou péči je odborně posouzena jako v případě klasické pěstounské péče, jen s přihlédnutím k náročnosti péče pěstouni musí absolvovat přípravný kurz ve větším rozsahu, doporučeno je minimálně 70 hodin.

Finanční podmínky přechodné pěstounské péče

Pěstounům i dětem náleží dávky pěstounské péče ze systému péče státní sociální podpory ve stejném rozsahu jako v ostatních případech svěřeni dítěte do klasické formy pěstounské péče, jak bude popsáno v následující kapitole.

---

¹ Pěstounská péče, dostupné z: http://www.pestounskapece.cz/legislativa.php#pestounska_pece
[20. 2. 2010]

3.2 Dávky pěstounské péče

Dávky pěstounské péče jsou čtyři a jsou především určeny na pokrytí nákladů dětí, svěřených jim do péče, na odměnu pěstounům a další náklady, spojené s pěstounskou péčí. Dítěti i pěstounům náleží i další dávky státní sociální podpory, jako jsou rodičovský příspěvek, přídavek na dítě a další s výjimkou sociálního příplatku.

3.2.1 Příspěvek na úhradu potřeb dítěte¹

Příspěvek se poskytuje do dosažení zletilosti dítěte, nejdéle však do věku 26 let, pokud dítě žije ve společné domácnosti s pěstounem. Představuje nároky dítěte svěřeného do pěstounské péče.

Výše příspěvku činí 2,3 násobek životního minima dítěte. V situaci, kdy je dítě zdravotně postižené, se koeficient násobku životního minima dítěte zvyšuje úměrně stupni postižení.

- 2,35 u dlouhodobě nemocného dítěte
- 2,90 u dlouhodobě zdravotně postiženého dítěte
- 3,10 u dlouhodobě těžce zdravotně postiženého dítěte
- Výše příspěvku pro zaopatřené nezletilé dítě se stanoví jako součin částky životního minima dítěte a koeficientu 1,40

Přehled dávek pěstounské péče je uveden v tabulce č. 2 v příloze

---

¹ Portál MPSV, Dávky pěstounské péče, dostupné z:
http://portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/pestounska_pece , [15. 1. 2010]

3.2.2 Odměna pěstouna

Odměna pěstouna je určena jako ocenění společnosti pro osoby pečující o cizí dítě v systému pěstounské péče. V současné době je odměna stanovena ve výši životního minima jednotlivce a koeficientu 1.0 za každé svěřené dítě, což je 3 126 Kč za měsíc.

3.2.3 Odměna pěstouna ve zvláštních případech

Pěstouni, kteří pečují alespoň o 3 svěřené děti, nebo mají v péči dítě, které je klasifikováno jako osoba závislá na péči jiné fyzické osoby ve stupni II., III, IV mají nárok na dávku, která je určena jako odměna pěstouna ve zvláštních případech. Je stanovena ve výši součinu životního minima jednotlivce a koeficientu 5,5 měsíčně. Každé další svěřené dítě zvyšuje odměnu pěstouna o 0,5 životního minima jednotlivce a v případě, že se jedná o dítě se stupněm závislosti II., III. a IV o 0,75 životního minima jednotlivce.

Tato odměna pěstounovi náleží pouze v případě, že po celý kalendářní měsíc není výdělečně činný, v tomto případě tuto dávku započítáváme pro účely zdravotního pojištění, sociálního zabezpečení a pro potřeby státní politiky zaměstnanosti jako plat.

Tabulka č. 3 je vložena v příloze.

3.2.4 Příspěvek při převzetí dítěte

Pro nákup věcí nezbytných po převzetí dítěte je určen tento příspěvek náhradním rodičům. Zde jsou peněžní částky pevně stanoveny s ohledem na věk dítěte.

Přehledná tabulka č. 4 je vložena v příloze.

4 CENTRUM PRO RODINU NÁRUČ, o. s.

Centrum pro rodinu Náruč je mateřským centrem, s širokou nabídkou služeb, která podporuje rozvoj nejenom dětí, ale jejich rodičů. Není to pouze místo pro společné hry dětí a volnočasové aktivity rodičů, ale i místo, které se snaží volný čas smysluplně využít k sebereflexi a vzdělávání k aktivnímu rodičovství.

4.1 Poslání organizace

Centrum pro rodinu Náruč poskytuje služby pro rodiny s dětmi od roku 2000. Primárním cílem je provoz rodinného centra jako zařízení komunitního a integračního. Zařízení prevence sociálního vyloučení rodičů, pečujících o děti. Hlavní cílovou skupinu tvoří rodiny s dětmi od 0 do 4 let věku, předškoláci a v současné době také postupně děti školního věku. Od neformální činnosti se práce centra postupně profesionalizovala a v současnosti je z centra zařízení s celotýdenním provozem, nabízející širokou škálu služeb a aktivit pro celou rodinu na dvou místech ve městě.

Centrum provozuje: BIO klub, MIMI klub, klub dvojčat a klub pěstounských rodin. V nabídce je přes 20 pravidelných aktivit v týdnu. Pravidelně se zapojují do kampaní Sítě mateřských center, jako např. Město pro děti, Táta dneska frčí, Spolu u kulatého stolu.

Organizace sdružuje 70 členských rodin, dalších 200 účastnických rodin, které vykonají za rok téměř 8000 tisíc návštěv.¹

---

¹Výroční zpráva centra, dostupná z: <http://www.naruc.cz/images/stories/vyrocnio8.pdf>, [20. 2. 2010]

4.2 Cíle organizace:

- Podpora zdravého společenství – rodinných vztahů, vztahu k přírodě, zdravému životnímu stylu, k místu a komunitě.
- Podpora dětství a všestranného rozvoje dítěte, posilování jejich sociálně-komunikačních dovedností.
- Podpora rodičovských kompetencí ve smyslu poskytnutí informací o důležitosti rodičovské role.
- Nabídka aktivit pro celou rodinu, podpora funkce rodiny, zkvalitnění volného času a působení v rámci sociální prevence.
- Prevence sociálního vyloučení rodin s dětmi do 4 let věku, zájem o integraci matek do pracovního procesu, vytvoření sociálního zázemí, posílení sociální upotřebitelnosti matek na MD a zájem o jejich osobní rozvoj.
- Koheze místního společenství – spolupráce s dalšími organizacemi a institucemi ve městě, regionu, kraji.
- Podpora udržitelnosti stávající úrovně služeb a jejich další zkvalitňování a profesionalizace

4.3 Popis specifiky dané instituce:

Mateřské centrum je specifické tím, že neposkytuje sociální služby v jejich obecném pojetí, nepřerozděluje dávky sociální podpory. Svou každodenní činností podporuje rodiče, kteří nejsou pasivní ve své rodičovské roli a předchází sociálnímu vyloučení z důvodu péče o dítě. Role mateřských center v systému sociální péče má tedy spíše preventivní charakter, nicméně jejich důležitost ve fungování komunity je nesporná.

Na fungování mateřského centra se podílí také dobrovolníci. Jsou to nejčastěji členky centra a jejich rodinní příslušníci. Při mimořádných akcích pomohou s organizací, podpoří svými znalostmi v oboru nové nápady, nebo zkrátka přiloží ruku k dílu. Kvalifikované členky centra jezdí na pobytové akce jako zdravotnická podpora. „Dobrovolník může být vnímán jako spolehlivý pomocník, na kterého je možné mít podobné nároky, jako na placené zaměstnance.“¹

4.3.1 Typy a cíle poskytovaných služeb:

- Služby na podporu rodiny   Besedy
- Pravidelný program aktivit pro celou rodinu
- Setkávání rodin   Přednášky, semináře
- Kurzy   Cvičení, tanečky
- Výlety   Pobytové akce

4.4 Charakteristika cílové skupiny:

Hlavní cílová skupina jsou rodiny s dětmi ve věku 0-6 let z Turnova a spádových oblastí. Dalšími cílovými skupinami jsou nastávající rodiče, děti mladšího školního věku, ženy ohrožené sociální okluzí, mládež do 18 let.

---

¹ Tošner J., Sozanská O., *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizaci*, Portál, Praha, 2002, s. 35, ISBN 80-7178-514-8

4.5 Personální zajištění služeb:

Základní tým:

vedoucí centra -úvazek 0,2

realizátor projektu - úvazek 0,3

1. programový koordinátor - úvazek 0,8

2. programový koordinátor - úvazek 0,8

administrativní pracovník - úvazek 0,2

1. pracovník pro přímou práci s uživateli - úvazek 0,6

2. pracovník pro přímou práci s uživateli - úvazek 0,55

pomocná pracovní síla - 1,0

Rozšiřující tým:

lektori na DPP - stálí - 9, jednorázoví cca 10

neplacení pracovníci cca 10

koordinátorky klubů – neplacené, účetní (dodavatel služeb)

4.5.1 Fungování týmu:

Základní tým se schází na pravidelných poradách jednou za 14 dní - všichni poté obdrží písemný zápis, operativní záležitosti jsou řešeny telefonicky (4 mobilní pracovní přístroje v týmu), všichni mají sepsané konkrétní náplně práce, účastní se na jednání rady sdružení. Dvakrát ročně pracovní setkání s koordinátorkami klubů.

Lektory a neplacené pracovníky koordinuje první programový koordinátor.

4.6 Historie sdružení

V letošním roce sdružení slaví desetileté výročí své existence, a proto zde uvádím jen bodový přehled zásadních aktivit a programových zajímavostí.

Rok 2000

Vznik činnosti centra – probíhalo formou setkávání maminek v prostorách Waldorfské mateřské školy na Daliměřicích jednou za týden. Po úspěšném jednání se sdružení po několika málo týdnech přestěhovalo do prostor klubovny dobrovolných hasičů na Daliměřicích.

Rok 2001

Rok 2001 se nesl ve znamení stěhování, stabilizace a rozšíření poskytovaných služeb.

Leden - nový rok středisko zahajuje provoz v klubovně Střediska volného času (Žluté ponorky) v Žižkově ulici, budově kina.

Září - svépomocí středisko vybavuje nově získanou místnost v budově Žluté ponorky v Husově ulici, která slouží pouze pro potřeby střediska a probíhá stěhování na novou adresu.

Říjen – po ustálení provozních prostor centrum zahajuje provoz ve vícedenním režimu a zároveň s tím také rozšiřuje nabídku poskytovaných služeb.

Rok 2002

K zajištění vícedenního provozu střediska centrum přijímá svého **prvního zaměstnance** a získává finanční prostředky z **úspěšných projektů prezentovaných na Ministerstvu práce a sociálních věcí a Ministerstvu školství.**

Rok 2003

V tomto roce centrum **zahájilo vzdělávací kurzy** pro maminky a nabídlo rozvoj osobnosti v oblasti posílení jazykových znalostí (angličtina a němčina) a kurz práce na PC. V přidělené místnosti bylo vybudováno dřevěné patro, jako úložný prostor.

Zakladatelka centra Hana Hajnová se aktivně zapojila do organizace a **konání Světového kongresu waldorfských mateřských center** v Praze, kde reprezentovala práci sdružení. V listopadu bylo v prostorách centra uspořádáno **první regionální setkání Mateřských center**.

Rok 2004

Sdružení se povedlo **medializovat se v Českém rozhlase i televizi** díky instalaci přebalovacího pultu v budově MěÚ ve Skálově ulici. Na celé akci se podílel také městský úřad.

Předáním dárku v podobě ručně šité panenky se **sdružení pravidelně účastní Vítání občanů**

Zakladatelku Mateřských center v ČR, Rut Kolínskou, přivítali na historicky **první konferenci o rodině ve sdružení Náruč Turnov**. Tématem byla pozice rodiny v dnešní společnosti.

V tomto roce centrum **získalo ocenění Společnost přátelská rodině** a **zakládající členka Petra Houšková byla zvolena do rady Sítě mateřských center za kraj Liberecký**.

Rok 2005

V rámci oslav 5. výročí založení sdružení je **uděleno čestné členství**. Sdružení se aktivně **zapojuje do sbírkových akcí**. V měsíci srpnu se podařilo zajistit **poprvé vícedenní seminář** na téma Domácnost – životní síla celé rodiny.

Po pěti letech provozu v provizorních prostorách, sdružení stěhuje veškerou agendu, spojenou s chodem organizace do své **první, oficiální kanceláře**.

Rok 2006

V tomto roce se sdružení realizuje v **projektu Druhý schod**, který nabízí možnost pomoci několika vzdělávacích kurzů se lépe uplatnit na trhu práce. Spolu s MC Hejnice a centrum pro rodinu v Semilech se podíleli na realizaci projektu Společnosti přátel přírody Liberec.

Sdružení také **otvírá Klub dvojčat**, který se věnuje specifickým v péči o vícččata.

Rok 2007

Nový rok sdružení zahájilo otevřením **pobočky v Turnově 2**, budově klubovny dobrovolných hasičů na Daliměřicích.

V tomto roce zahájil činnost **klub pěstounských rodin**, který spolupracuje s oddělením péče o dítě turnovského městského úřadu. Jeho činnost podpořil úspěšný projekt 3P, financovaný Nadací Terezy Maxové.

Během prázdnin se poprvé konaly **výtvarné dílny pro veřejnost** na zámku Hrubý Rohozec.

Poslední čtvrtinu roku byl realizován rozsáhlý projekt pomocí **dotazníkového šetření na téma: Jak se žije rodinám s dětmi v Turnově**.

Rok 2008

Sdružení se povedlo opět se **medializovat, tentokrát v pořadu České televize, Cesty víry**, jehož tématem byl projekt v rámci Národního týdne manželství.

Duben byl velmi rušným měsícem, ve kterém, mimo jiné, proběhla **veřejná prezentace projektu, Jak se žije rodinám s dětmi v Turnově** médiím. Také v prostorách sdružení probíhal **studijní pobyt kolegyň z Polska**.

V květnu byl **založen Bio klub**.

Po úspěšných jednáních se Sokolem Turnov o pronájmu části prostor v budově Sokolovny ve Skálově ulici byly započaty rekonstrukční práce. Díky

fundraisingu, což je navyšování fondu, určeného k určitému cíli¹, se podařilo rekonstruovat pronajaté prostory k naprosté spokojenosti a v podobě, vyhovující potřebám centra. Spolu s novými prostory se organizaci naskytly nové příležitosti k rozšíření nabídky služeb, pro jejich efektivní využití proběhlo **strategické plánování rozvoje organizace**. Spolupráce se Sokolem Turnov se pozitivně odrazila i v možnosti využít rekreační a pobytový objekt v Pleskotech, kde se uskutečnil **první „tábor pro maminky s dětmi“**.

13. 9. byl **slavnostně otevřen nový prostor** v budově ve Skálově ulici a o měsíc později proběhl historicky **první jarmark Náruče**. V prosinci se zástupkyně sdružení aktivně zapojily do veřejné diskuse na téma Služby péče o dítě do 3 let věku.²

5 Komunitní plánování na Turnovsku

Komunitní plán na Turnovsku se snaží pozměnit systém využívání sociálních služeb bez přímé účasti uživatelů, který se ukázal jako málo efektivní a zbytečně nákladný. V průběhu života se můžeme všichni dostat do nepříznivé životní situace, kterou jsme nezavinili. Je proto důležité, aby takové služby byly dostupné, spolehlivé a kvalitní. Právě komunitní plánování je ideální příležitostí, jak respektovat hlasy všech zainteresovaných stran.

5.1.1 Komunitní plánování sociálních služeb

Proces komunitního plánování byl oficiálně započat v září 2003. Zástupci měst Turnov, Jilemnice a Semily se zúčastnili vzdělávacího programu přímo zaměřenému na komunitní plánování, organizovaný Ministerstvem práce a sociálních věcí.

---

¹ Polačková Z., *Fundraisingové aktivity*, Portál, Praha, 2005, s.11, ISBN 80-7178-694-2

² Historie sdružení Náruč, dostupné z:

http://www.naruc.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=11&Itemid=12

[15. 1. 2010]

Důvodem k zahájení plánovacího procesu bylo:

- Nedostatečná komunikace zainteresovaných stran (zadavatel, poskytovatel, uživatel)
- Nepřesné informace o poskytovaných službách
- Chybějící přehledy počtu klientů
- Chybějící analýza služeb a zařízení
- Zpřehlednění současného stavu sociálních služeb
- Vytvoření odrazového můstku k řešení nalezených problémů

Bez zpracovaného KP, chyběly pádné argumenty pro kvalitní koncepci zvyšování efektivity služeb.

Nositelem projektu pro tento region se stal Fokus Turnov. Města Turnov, Semily a Jilemnice jsou partnery projektu, kteří uzavřeli Dohodu o partnerství.

Manažerský tým byl vytvořen v lednu 2006, jako řídicí orgán procesu plánování. Ve stejném termínu bylo také zahájeno výběrové řízení na posty regionálních koordinátorů. Následující půlrok byl ve znamení tvorby pracovních skupin a jejich činnosti.

Katalog sociálních služeb byl dokončen v červnu 2006 a efektivně tak vyřešil špatnou informovanost v oblasti sociálních služeb.

Byly vytvořeny čtyři pracovní skupiny, každá pracovní skupina se zaměřuje vždy na jednu cílovou skupinu obyvatel a zabývá se řešením dané problematiky.

Pracovní skupina zabývající se problematikou:

- seniorů
- zdravotně postižených
- dětí a mládeže
- osob nepřízpůsobivých

V rámci Společného regionálního operačního programu Evropské unie byl podpořen i program komunitního plánování sociálních služeb. Jednou třetinou z finančního obnosu se ve formě bezúročné půjčky podílelo Město Turnov.

Obecné zásady sociálních služeb

Zde je výčet základních zásad, kterými se řídí plánování sociálních služeb:

- Podporovat samostatnost a soběstačnost klientů
- Umožnit setrvání uživatelů co možná nejdéle v domácím prostředí
- Redukovat, nebo úplně odstranit sociální znevýhodnění a vyloučení
- Zajistit dostupnost sociálních služeb pro všechny

Důležitým požadavkem je, aby se pomocí podpory samostatnosti a soběstačnosti klienti stali na pomoci nezávislími. Někteří poskytovatelé těchto služeb ve snaze si klienty udržet na toto pravidlo zapomínají. Pro zachování lidských a rodinných vazeb, pro setrvání v domácím prostředí lze najít adekvátní služby sociální pomoci a naším úkolem je, takové najít.

Předcházení nepříznivým sociálním situacím formou smysluplného využití volného času, citlivě zvolenými vzdělávacími aktivitami také pomáháme klientům zůstat ve společenském kontaktu a zapojit se do pracovního procesu. Aspekty pro využití sociálních služeb jsou čas, místo a finance.

Přínos pro město

Komunitní plánování je přínosné pro obec z hlediska:

- Naplňování potřeb občanů -systém sociálních služeb odpovídá zjištěným potřebám, protože se podíleli na jeho plánování
- Adresné a efektivní vynakládání finančních prostředků – cílené vynaložení financí na služby potřebné
- Pravidelným opakováním procesu plánování služeb lze dobře podchytit změny a adekvátně na ně reagovat
- Zapojením veřejnosti do procesu plánování služeb se lze vyhnout vynakládání lidských i finančních zdrojů na nepotřebné služby

Demografická struktura Turnovska

Turnov leží na středním rohu Jizery v tzv. Turnovské pahorkatině. Turnov leží v centru Chráněné krajinné oblasti Český ráj. Výměrou 2 273 ha se řadí na 5. místo v okrese. Území se organizačně dělí na 5 katastrálních území (Turnov, Daliměřice, Mašov u Turnova, Bukovina u Turnova a Malý Rohozec) a na 13 částí: Turnov Daliměřice, Hrubý Rohozec, Kadeřavec, Mašov, Pelešany, Bukovina, Dolánky u Turnova, Kobylka, Loužek, Malý Rohozec, Mokřiny Vazovec.

Počet obyvatel Turnova se v posledních letech pohybuje kolem čísla 14.600. Tímto číslem se řadí na 92. místo v České republice.

Základní údaje z druhé poloviny 90. let svědčí o nepříliš příznivém demografickém vývoji - počet narozených klesá a naopak roste počet zemřelých. A tak celkový počet obyvatelstva je vyrovnáván rostoucím množstvím přistěhovalých občanů.

Teprve údaj o počtu narozených během deseti měsíců roku 1999 dává za pravdu prognózám, že úbytek byl dočasný a v mnohém spojený se změnami ve způsobu života společnosti v posledních deseti letech.

Průměrný věk současné populace - 46 let převyšuje celostátní průměr, což z dlouhodobého hlediska není potěšující zjištění. Prozatím nepřináší tento stav problémy, protože v současné populaci má nadprůměrné zastoupení věková skupiny 15 - 24 let.¹

Zjištěné potřeby v oblasti sociálních služeb

Společnou diskusí mezi všemi účastníky procesu KP se došlo k těmto zjištěným

potřebám:

- Klub důchodců v lokalitě Turnov II
- Rozšíření terénní pečovatelské služby
- Zlepšení informačního systému o sociálních službách

---

¹ Statistické údaje o městě, dostupné z: <http://www.turnov.cz/mesto-turnov/zakladni-informace-o-meste/statisticke-udaje-a-cisla-o-turnovu.html> , [12. 7. 2009]

- Bezbariérový vstup do plaveckého bazénu, divadla a SSP ÚP (Státní sociální podpora Úřadu práce)
- Osobní asistence – u seniorů, zdravotně postižených dětí a dospělých
- Zařízení pro seniory závislé na toxických látkách, výrazným způsobem narušující soužití, společensky nepřizpůsobivé a osoby s demencí
- Zlepšení podmínek pro zrakově postižené
- Vytvoření navazující péče pro zdravotně postižené od útlého věku po seniory
- Zajistit přístup zdravotně postižených do plaveckého bazénu (přístup je celkově nevyhovující, bariérový)
- Zajistit přístup zdravotně postižených do městského divadla
- Potřeba bezbariérovosti alespoň v přízemí včetně WC
- Parkovací místa označená vozíkem jsou často zčásti obsazena neoprávněným řidičem
- Potřeba znatelněji vyznačit hranice prostoru pro auto označené vozíkem
- návrh řešení: umístit plastové kužele na hranice parkovacích míst
- Potřeba „výchovy zdravých ke zdravotně postiženým“
- Návrh řešení: vytvoření manuálu „Jak se chovat ke zdravotně postiženým“(určeno široké veřejnosti)
- Více parkovacích míst pro zdravotně postižené (nutné u Speciální školy, do budoucna se počítá se zvyšujícím počtem tělesně postižených žáků na škole)
- Vytvoření (poskytnutí) krátkodobého ubytování pro osoby se zdravotním postižením v případě nemoci, odjezdu či odpočinku rodičů nebo opatrovníků
- Potřeba sportovně-rekreačního areálu, součástí by byl skate park, trasy pro kolečkové brusle a kolo- umístění tohoto areálu musí být v souladu s Regionálním plánem Města Turnov
- Koupaliště
- Prostor pro celoroční setkávání dětí a mládeže (Klub pro mládež)
- Potřeba prevence patologických jevů u dětí a mládeže a podpora projektů k tomu směřujících

- Potřeba dětského psychologa
- V lokalitě Turnov II zřídit kompletní 1. stupeň základní školy (všechny ročníky 1. stupně) a klub pro využití volného času s možností rozšíření dalších kulturních aktivit
- Občansko- právní poradna
- Azylový dům pro matky s dětmi a pro osoby bez přístřeší
- Terénní pracovník pro drogově závislé (streetworker)
- Noclehárna pro osoby po výkonu trestu
- Potřeba pracovního uplatnění pro osoby společensky nepřizpůsobivé od 15 let věku¹

Zajištění všech zde zmíněných požadavků by z Turnova učinilo město se vzorným pokrytím sociální péče ve všech jejích aspektech. Víme ale, že je to velice náročné nejen organizačně, ale také finančně a z hlediska zajištění lidských zdrojů. Proto i zde musí být stanoveny priority.

5.1.2 Priority rozvoje sociálních služeb

Nejdůležitější problémy v jednotlivých pracovních skupinách tak, jak byly vyhodnoceny:

Pracovní skupina „Senioři“

- **Priorita č. 1:** Terénní pečovatelská služba – rozšíření a zajištění dostupnosti v okolních obcích
- **Priorita č. 2:** Osobní asistence
- **Priorita č. 3:** Zařízení pro seniory závislé na toxických látkách, výrazným způsobem narušující soužití, společensky nepřizpůsobivé a osoby s demencí

Pracovní skupina „Zdravotně postižení“

- **Priorita č. 1:** Navazující péče pro zdravotně postižené od útlého věku po seniory

---

¹ Komunitní plán, dostupné z:

http://www.turnov.cz/user_data/zpravodajstvi/obrazky/File/odbory_info/kp_turnov.pdf
[12. 7. 2009]

- vytvořit denní centrum pro dospělé autisty
- vybudovat chráněné byty pro zdravotně postižené s asistencí a chráněné byty pro těžce zdravotně postižené s 24 hodinovou péčí
  - Návrh řešení: Chráněné byty by mohly vzniknout v DPS Výšinka vyčleněním jednoho patra, služby by zabezpečovali další poskytovatelé.
- **Priorita č. 2:** Zlepšení podmínek pro zrakově postižené
  - doplnit autobusy zvukovými hlásiči názvů stanic (využití nejen pro osoby se zrakovým postižením, ale i pro turisty a seniory, v zimních měsících, kdy jsou skla orosená, zlepšit orientaci všem cestujícím)
  - zřídit zvukově informační majáček u nemocnice a nádraží
  - zlepšit podmínky na poště v Turnově I.
  - v případě rekonstrukce autobusového nádraží je potřeba znát názor zdravotně postižených

Pracovní skupina „Děti a mládež“

- **Priorita č. 1:** Prostor pro celoroční volné setkávání dětí a mládeže (Klub pro mládež)
  - děti a mládež by se mohly kdykoliv scházet a využívat čas aktivním způsobem
  - pracovní skupina navrhuje jako vhodné místo areál „hvězdárny“ pro Turnov I.
  - v lokalitě Turnov II. zřídit kompletní 1. stupeň základní školy (všechny ročníky 1. stupně) + klub pro volnočasové aktivity s možností rozšíření dalších kulturních aktivit
- **Priorita č. 2:** Prevence patologických jevů u dětí a mládeže a podpora projektů k tomu směřujících
  - potřeba dětského psychologa

Pracovní skupina „Osoby společensky nepřizpůsobivé“

- **Priorita č. 1:** Chráněné dílny (sociálně terapeutické dílny) pro osoby plnoleté a mladistvé společensky nepřizpůsobivé
  - poskytně se zaměstnání osobám po výkonu trestu, s podmíněným trestem, rizikové mládeži nebo mladistvým delikventům
  - vzniknou pracovní příležitosti pro osoby mezi 15. – 18. rokem
- **Priorita č. 2:** Azylový dům pro matky s dětmi a pro osoby bez přístřeší

Členové všech pracovních skupin zhodnotili stávající sociální služby jako funkční, kvalitní a potřebné do budoucnosti.¹

5.2 Účast mateřského centra na komunitním plánování v Turnově

Komunitní plánování ze své podstaty využívá názor uživatelů sociálních služeb pro efektivní plánování. Pro účely zjištění potřeb cílové skupiny rodičů s dětmi bylo provedeno dotazníkové šetření, které zkoumalo různé aspekty života rodičů s dětmi.

Šetření proběhlo v těchto oblastech:

Těhotenské poradny, porodnice	• Volnočasové aktivity
Dětsští a dorostoví lékaři	• Dětská veřejná hřiště
Dětsští stomatologové	• Dětská sportoviště, plovárny
Jesle, agentury na hlídání	• Klidové zóny, doprava, bariéry
Mateřské školy	• Obchody
Školní zařízení, 1. stupně ZŠ, školní družiny	• Náměty k dalšímu šetření

---

¹ Komunitní plán města Turnov, dostupný z:
http://www.turnov.cz/user_data/zpravodajstvi/obrazky/File/odbory_info/kp_turnov.pdf
[12. 7. 2009]

Zpracovatelem tohoto dotazníkového šetření byla Mgr. Jana Leitnerová, kterou podporovalo několik kolegyň. Pomocí tohoto dotazníku bylo osloveno 100 respondentů.

Šetření pomocí dotazníků prokázalo, že v rodinách s malými dětmi panuje převážně spokojenost s životem v Turnově. Přičemž nejlépe hodnocenou oblastí byla zdravotnická péče. Předpoklad, že na malém městě není poptávka po hlídání dětí, se nepotvrdil. Průzkum poukázal na nedostatečné vybavení dětskými koutky v cukrárnách a kavárnách.

Dále na nedostatek nekuřáckých prostor v restauracích a malou kapacitu prostor, kde by se daly děti přebalit, nebo v klidu nakojit.

Závěry v oblastech školství a volnočasových aktivit nejsou definitivní a bylo by vhodné, věnovat jim samostatný výzkum.

Mnohokrát diskutovaný problém Turnova je údržba jinak velmi pěkných dětských hřišť. Jejich podoba je přiblížena v obrazové příloze. Momentálně jsou využívány k setkávání dospívající mládeže a jejich stav je pro potřeby mladších dětí nevhodný (nedopalky cigaret, střepy skla, poničené houpačky). V řešení je nyní konečná podoba parku u letního kina, která je dlouhodobě projednávána na zastupitelstvu města.

V oblasti využití volného času s dětmi a veřejných sportovišť se největším problémem zdá být absence venkovní plovárny v Turnově a málo bezpečných míst pro sáňkování v zimních měsících. Kapacita jediné cyklostezky v Turnově, od autobusového nádraží k Dolánkám je za příznivého počasí přetížena a její bezpečnost je tak velmi snížena.

Dopravní odvětví má rezervy v nedostatku zpomalovacích pásů a nedostatku parkovacích míst v některých lokalitách. Závěry tohoto výzkumu byly použity jako východiska pro komunitní plánování pracovní skupiny „Děti a mládež“.¹

5.3 Odborné poradenství v rámci mateřského centra

Mateřská centra plní poradenskou činnost v rámci svépomocných skupin automaticky. Setkávání rodičů předškolních dětí skýtá prostor pro společné řešení jejich problémů s výchovou, nebo zdravotními a rodinnými problémy.

Odborné poradenství je poskytováno formou přednášek a besed s odborníky, které se konají s různou frekvencí a nestejným zájmem ze strany posluchačů.

V Náruči je stanoven programový harmonogram, kde mají besedy a poradenství své pevné místo. Pravidelným časem pro zájemce o dané téma jsou úterky. V tomto termínu probíhá pravidelně poradenský blok, besedy, či setkávání u kulatého stolu.

- V roce 2006 například na téma: adopce a pěstounská péče, pediatrie, Změny v sociálních dávkách, zlobení dětí, nadané dítě²
- Rok 2007: řeč dětí, Waldorfská pedagogika, setkání se starostkou města, vedoucím odboru školství, pilotní program setkání pěstounských rodin
- Rok 2008: beseda s vedoucím městské policie, vztahy rodičů a dětí, změny v dávkách státní sociální podpory, beseda o zdraví, setkání se zástupci města

---

¹ Jak se žije rodinám s dětmi v Turnově, dostupné z:

<http://www.naruc.cz/images/stories/Jak%20se%20zije....pdf> ,[25. 2. 2010]

² Výroční zprávy centra, dostupná z:

http://www.naruc.cz/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=11&Itemid=45, [21. 2. 2010]

S mateřským centrem dlouhodobě spolupracují na odborných přednáškách a besedách zástupci města Turnova a jiní odborníci:

- Mgr. Jana Leitnerová (Speciálně pedagogické poradenství)
- Mgr. Martina Melíšková (Speciálně pedagogické poradenství)
- Hana Hajnová (předškolní výchova, Waldorfská pedagogika)
- Mgr. Helena Vacková (vývoj u dětí předškolního věku)
- Ing. Kateřina Stránská (problematika pěstounských rodin)

5.4 Podpora pěstounské péče v mateřském centru

V květnu 2007 proběhlo první neformální setkání pěstounských rodin z turnovska a založení klubu pěstounů při mateřském centru Náruč. Krátce poté vznikl projekt 3P(poradenství, péče, pomoc), který vyšel ze zájmu rodičů a dětí v pěstounské péči. Tento projekt podpořila grantovým příspěvkem Nadace Terezy Maxové. Od listopadu 2007 probíhají pravidelná setkávání dětí i rodičů. Tato aktivita je podpořena také spoluprací s Městským úřadem v Turnově, supervizorem tohoto programu je Mgr. Stránská Kateřina, pracovnice odboru péče o dítě.

Přesto, že se v roce 2009 nepodařilo získat podporu pro návazný program, rodiny se scházet nepřestaly. Tato podpora byla později poskytnuta opět Nadací Terezy Maxové, a od prosince roku 2009 probíhá Program 4P(pomoc, poradenství, péče, partnerství). Programu se účastní pravidelně více jak deset pěstounských rodin s dětmi.

Programy setkávání:

- Skupinová práce s psycholožkou Mgr. Kateřinou Krtičkovou
- Beseda s Mgr. Martinou Melíškovou o specifických poruchách učení a možnostech nápravy
- Relaxační program pro pěstounské maminky
- Setkání s Mgr. Jitkou Janečkovou, soudkyní Okresního soudu v Semilech
- Celodenní výlet do Ostré u Lysé nad Labem (areál Botanicus)
- Neformální program s piknikem
- Při všech setkáních byl zajištěn program pro děti (výtvarná dílna, divadélko, hry)

V rámci právě probíhajícího programu 4P jsou naplánovány tyto aktivity:

- Besedy a konzultace s psycholožkou Mgr. Kateřinou Krtičkovou
- Muzikoterapie pro děti
- Právní poradenství s Mgr. Jitkou Janečkovou
- Beseda a konzultace na téma školní příprava s Mgr. Martinou Melíškovou
- Otevřené setkání pěstounských rodin a zájemců o pěstounskou péči se sociálními pracovníci krajského úřadu a sociálně právní poradenství
- Neformální předvánoční setkání rodin

5.4.1 Shrnutí práce centra

Mateřské centrum Náruč v Turnově je v současné době velmi populární institucí v rámci města a spádových vesnic. Bakalářskou práci právě na toto téma jsem se rozhodla napsat, abych poukázala na fakt, že jsou i centra, která mají vyšší cíle, než „jen“ cvičení maminek a zpívání dětí. Právě podpora aktivit související s celou komunitou rodin s dětmi je smysluplná a obohacující pro obě strany.

Vedení centra každoročně rozšiřuje nabídku služeb, je velmi aktivní ve spolupráci s neziskovými organizacemi a úspěšné v získávání grantů nejrůznější projekty. Nově je to například spolupráce s občanským sdružením Most ke vzdělání, který podporuje návrat rodičů po ukončení nezbytné péče o dítě do zaměstnání. Tato aktivita v sobě kombinuje podporu rodičů v seberealizaci a jejich profesním životě, s kvalitní péčí o děti předškolního věku v prostorách k tomu určených.

V tomto roce vedení centra společně s knihovnou v Turnově umožnilo otevření dětského oddělení knihovny v dopoledních hodinách, aby bylo možné vyřídit návštěvu v kvalitně zásobeném oddělení pro děti v méně frekventovaných hodinách.

Mareš uvádí, že *„v části populace jsou těhotenství a mateřství pro ženy naopak příležitostí k úniku z nepříjemného statusu nezaměstnaných do výhodnějšího statusu matek a žen v domácnosti.“*¹ Je příjemné zjistit, že v dnešní uspěchané době, která preferuje především zisk a hodnotí výkon, se ještě dá zaujmout veřejnost nabídkou služeb, která se orientuje na osobní růst, podporu komunity rodin s dětmi.

---

¹ Mareš,P.,*Nezaměstnanost jako sociální problém*, SLON,Praha,1998, str.81,ISBN 80-901424-9-4

6 Nabídka zkvalitnění služeb

Jak je patrné z historie centra pro rodinu Náruč, každoročně dochází k nárůstu poskytovaných služeb a rozšíření nabídky.

Mnou navrhované zlepšení nabídky služeb je tedy následující:

Navrhuji pokusit se navázat oboustranně výhodnou spolupráci s pobočkou Úřadu práce v Turnově, kdy by se při rekvalifikačních kurzech pro maminky po rodičovské dovolené daly vhodně využít nejen prostory centra k hlídání dětí, ale i zázemí nabízející využití pro výuku. Forma této spolupráce je částečně ověřena zkušeností, kdy při rekvalifikačních kurzech Vzdělávacího centra Turnov, byla využita pouze kapacita pro péči o děti. Ze zákona 435/2004 o zaměstnanosti, konkrétně §33 (zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání), vyplývá, že matky do devátého měsíce porodu a fyzické osoby pečující o dítě do 15 let věku, jsou ohroženou skupinou ve smyslu hledání zaměstnání.¹ Vzhledem k úspěšné spolupráci centra s Městským úřadem v Turnově si myslím, že tato aktivita by byla vítaným zlepšením nabídky. Při rekvalifikaci je častým problémem absence vhodného hlídání dětí po dobu trvání kurzu.

Navrhuji rozpracovat metodiku práce s dobrovolníky a aktivně je zapojit do každodenního provozu centra. Současný stav podchycuje pouze nárazové využití zkušeností, nebo možností členek sdružení (prostory zahrad a chalup využívány k pobytům, zkušenosti jednotlivých členek využity pro obohacující, leč jednorázové přednášky, příležitostné příspěvky jednotlivých členek ve formě občerstvení). Nový pohled dobrovolníků na řadu situací a inovativní postupy, nezátížené zažitými stereotypy jsou vítanou inovací do chodu organizací, přijímající dobrovolníky obecně. Myslím si, že konkrétně organizace, pečující o volný čas rodin s dětmi může tuto formu pomoci využít k oboustranné spokojenosti.

---

¹ Portál MPSV, zákon o zaměstnanosti, dostupné z:
http://portal.mpsv.cz/sz/obecne/prav_predpisy/akt_zneni/z_435_2004, str.14[29.2.2010]

7 Seznam zdrojů

Knihy:

- Mareš, P., Nezaměstnanost jako sociální problém, SLON, Praha, 1998, ISBN 80-901424-9-4
- Matějček, Z. Osvojení a pěstounská péče, Portál, Praha 2002, ISBN 80-7178-637-3
- Matoušek O. a kol., Metody a řízení sociální práce, Portál, Praha, 2003, ISBN 80-7178-548-2
- Polačková Z., Fundraisingové aktivity, Portál, Praha, 2005, ISBN 80-7178-694-2
- Tošner J., Sozanská O., Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizaci, Portál, Praha, 2002, ISBN 80-7178-514-8
- Vasková v., Žežula O., Komunitní plánování věc veřejná, MPSV, Praha 2002, ISBN 80-86552-30-6

Zákony:

- Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, dostupný z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/7372/108_2006_Sb.pdf,
- Zákon č. 94/1963 Sb. o rodině, ve znění pozdějších předpisů, dostupný z: http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_l=94/1963&PC_8411_ps=10#10821
- Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, dostupný z: http://portal.mpsv.cz/sz/obecne/prav_predpisy/akt_zneni/z_435_2004

Internetové zdroje:

- Webové stránky centra pro rodinu Náruč, dostupné z: <http://www.naruc.cz/>
- Výroční zprávy centra Náruč, dostupná z: http://www.naruc.cz/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=11&Itemid=45
- Výsledky dotazníkového šetření Jak se žije rodinám s dětmi v Turnově, dostupné z: <http://www.naruc.cz/images/stories/Jak%20se%20zije....pdf>
- Webové stránky města Turnov, dostupné z: <http://www.turnov.cz/>
- Statistické údaje o městě, dostupné z: <http://www.turnov.cz/mesto-turnov/zakladni-informace-o-meste/statisticke-udaje-a-cisla-o-turnovu.html>

- Komunitní plán města Turnov, dostupný z:
http://www.turnov.cz/user_data/zpravodajstvi/obrazky/File/odbory_info/kp_turnov.pdf
- Portál MPSV, Dávky pěstounské péče, dostupné z:
http://portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/pestounska_pece
- Pěstouni mají právo na služby, dostupné z:
http://www.pestounskapece.cz/legislativa.php#pestounska_pece

8 Seznam příloh

Příloha č. 1: Tabulková příloha (viz text – s. 32 – 38)

Příloha č. 2: Fotografická příloha

Tabulková příloha

Pěstounská péče¹

Tabulka č. 1, vztahující se k textu na straně 32

Počet dětí umístěných do pěstounské péče

ROK	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
POČET DĚTÍ	942	750	802	879	884	908	863	1015	1089	864	889
ŽADATELÉ	427	640	864	720	632	730	752	809	760	703	682
P. RODINY	4560	4555	4661	4488	4607	4665	4844	4760	4722	4720	4845

Tabulka č. 2, vztahující se k textu na straně č. 36

**Výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte podle věku a zdravotního stavu dítěte
v pěstounské péči měsíčně v Kč**

Nezaopatřené dítě ve věku	zdravé dítě	dlouhodobě nemocné	dlouhodobě zdravotně postižené	dlouhodobě těžce zdravotně postižené
	koeficient 2,30	koeficient 2,35	koeficient 2,90	koeficient 3,10
do 6 let	3 680	3 760	4 640	4 960
Od 6 do 15 let	4 508	4 606	5 684	6 076
Od 15 do 26 let	5 175	5 288	6 525	6 975

¹ Dokumenty MPSV, citováno z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/7312/Vybrane_udaie.pdf, [23. 2. 2010]

Tabulka č. 3, vztahující se k textu na straně 38

Výše odměny pěstouna měsíčně v Kč

Počet dětí v pěstounské péči	Výše odměny pěstouna v Kč měsíčně
1	3 126
2	6 252
3	17 193
4	18 756
1 závislé na pomoci jiné osoby ve stupni II., III., IV.	17193

Tabulka č. 4, vztahující se k textu na straně 38

Odměna pěstouna při převzetí dítěte

Věk dítěte	Příspěvek při převzetí dítěte v Kč
do 6 let	8 000
6-15 let	9 000
15 - 26 let	10 000

Příloha fotografická

Obrázek č. 1

Pohled na budovu Sokola Turnov, současné působíště Centra pro rodinu Náruč

Obrázek č. 2

Dětské hřiště rodinného centra Náruč

Obrázek č. 3

Odloučené pracoviště Centra v Hruborohozecké ulici

---

¹ Zdrojem fotografií webové stránky centra, dostupné z:
http://www.naruc.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=23&Itemid=22
[26. 2. 2010]

Dětská hřiště v Turnově

Sídliště u nádraží

Sídliště u nádraží – hrad

Park u Letního kina

Sídliště Přepeřská¹

---

¹ Fotografie převzaty z ankety Jak se žije, dostupné z <http://www.naruc.cz/images/stories/Jak%20se%20zije....pdf> , [3. 3. 2010]